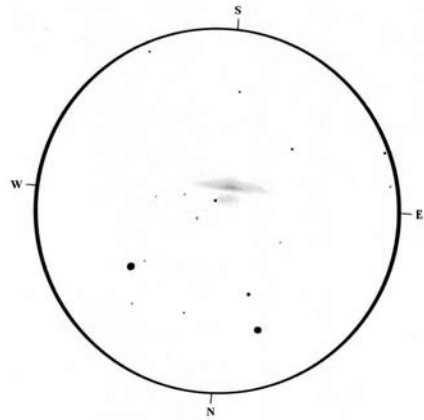

Sebestyén Attila felvétele az NGC 1055-ről
(15 T, ASI174MM, 60x120 s)

fizikai kölcsönhatás zajlik, ennek eredményeként a közel élével felénk forduló NGC 1055 síkja enyhén megcsavarodott, halvány halója pedig szabálytalan szerkezetű. A galaxis leglátványosabb alakzata egyenlítői porsávja, amely a vastag magvidéket két részre osztja. Ennek a magvidéknek az északi darabja azonban nagyon halvány, így vizuális úton nehéz észlelni. 2019 feb-

Kernya János Gábor rajza az NGC 1055-ről
(35,5 T, 183x, 20')

ruárjának egyik hidegfront utáni igen tiszta estéjén viszonylag könnyedén meg tudtam pillantani ezt a részletet a 35 cm-es távcső segítségével, azonban elkövettem azt a hibát, hogy akkor nem rajzoltam le. Most, 2019 legvégén átlagos tisztaságú falusi égen,

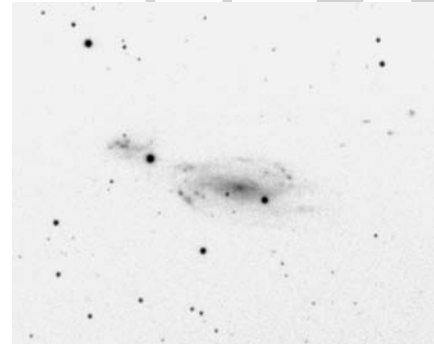
ha nehezebben is (elfordított látással), de ismét látszik a magvidék északi darabkája egy 11 magnitúdós előtércsillag tövében, így végre elkészíthetem a rajzot.

Az összességében csészealjszerű galaxis magvidékének déli, megvastagodott része képezi az NGC 1055 legfényesebb területét, mellyel szemben a magvidék porsávvál elválasztott említett halvány északi darabkája látható.

A galaxist William Herschel fedezte fel 1783 decemberében. A szabálytalan szerkezetű halvány haló a hosszú expozíciós idejű fotókon 11 ívperc hosszan követhető, így a galaxis tényleges kiterjedése kb. 160 ezer fényévnek adódik. (Kernya János Gábor)

NGC 1253-1253A (Arp 279) GX Eri

20 T, Canon 750D: A mintegy 75 millió fényévre található, laza szerkezetű, 11,7^m-s küllős spirálgalaxis (SBc típus) kölcsönhatásban áll 13,9^m-s társával (NGC 1253A), együttesen az Arp 279-et alkotják. Az Eridanus északnyugati részén található égitest-páros nem közismert, sőt ez az első és egyetlen észlelés

Nagy Mélykúti Ákos fotója az NGC 1253-1253A kölcsönható galaxispárról (20 T, Canon 750D, 10x180x, ISO 1600)

róla az MCSE adatbázisában. Mivel azonban az égi egyenlítő környékén található, nagyobb távcsövekkel, sötét égboltról vizuálisan is biztosan elérhető ez a különleges galaxis-csemege. (Nagy Mélykúti Ákos felvétele alapján Sánta Gábor)

Sánta Gábor

Csillagtanyánk csillagai

Október óta nem jelentkeztünk híradással, habár a csillagtanyai fejlemények nyomom követhetők honlapunkon is (www.mcse.hu).

A hosszú, meleg ősz sok-sok munkára adott lehetőséget. Kitisztítottuk a keleti észlelőudvart. Ezen a területen előregedett szőlő volt, több mint száz betonoszlop nehezítette a jövés-menést, közlekedést, távcsövezést. Egyik kedves lovasberényi barátunk, Spindler Zoltán és hegyszomszédunk, Hercz Iván segítségével sikerült az oszlopokat kiemelni és elszállítani. Ezen a részen ugyan nem tökéletes a kilátás dél felé, de északi irányba annál jobb. Összességében mintegy 9 tonnányi hulladékot, bontási anyagot, ócskavasat szállítottunk el a területéről az ősz folyamán.

Ilyen volt – ilyen lett! A közfal eltüntetésével megszületett a földszinti közösségi tér

Létrejött a földszinti közösségi tér, ahová már le tud ülni 8-10 észlelő egy kis tanácskozássra, közös étkezésre, beszélgetésre, kiselőadásra. Az egybenített helyiség kb. 20 négyzetméteres, de sok jó amatőr kis helyen is elfér. Ide költöztettük a Polaris-könyvtár egy részét, és sikerült beszereznünk egy hatalmas, körülülhető asztalt is.

Munkában Kocsis Péter: készül a kapu!

Felhívásunk alapján jelentkezett lovasberényi tagtársunk, Kocsis Péter, aki vállalta, hogy önköltségi áron elkészíti a Csillagtanya kapuját. Így is lett! A kétszárnyas kapu most 440 cm széles, kényelmesebb a behajtás, nagyobb járművek is könnyen bejuthatnak hozzánk. Köszönjük a szép munkát!

Mire beköszöntött a hideg, elkészült a fűtés átalakítása. Az épületben vegyes tüzelésű kazán adja a meleget, a tél folyamán jól vizsgázott.

Zsíros Zoltán irányításával elkészült a fatároló, ahol a tüzelőnket tarthatjuk (március elején kibővítettük).

Teljesen kiürítettük a pincét. Az évtizedek óta odalent porladó hordók, gerendák eltávolítása után sokkal kellemesebb lett a pince levegője. Ezt a helyiséget részben rak-

tározásra, részben pedig közösségi célokra használhatjuk majd a jövőben. (Például nyaranta valószínűleg sokkal kellemesebb lehet odalent a közös étkezés, mint a kinti forróságban.)

Az emeleti fürdőszoba csaknem teljesen elkészült, a helyiségek festésével is végeztünk. December elején sikerült megfelelő ágyakat beszerezni, továbbá Csukovics Baláznak köszönhetően megszületett egy sarokbútor, amely fekvőhelyként is használható. Pótágyazva legfeljebb 10 fő tud aludni az emeleten.

Elkészültünk az ablakok szigetelésével (meglepetésünkre szinte egyikben sem találtunk szilikon szigetelést, pedig a helye megvolt).

Kevés szó esett a Csillagtanya voltaképpeni céljáról, az észlelésekről. A szeptember 15-i, igen sikeres bemutatkozó programunk után az október 6-i nemzetközi holdészlelő éjszakával is megpróbálkoztunk, sajnos felhők miatt inkább csak sejteni lehetett égi kísérőnk helyét. Dunaújvárosi és érdi tagtársaink is ellátogattak a Csillagtanyára. A november 11-i Merkúr-átvonulásra csak észlelőtársaink érkeztek – nem volt túl alkalmas a hétféi időpont a nagyközönség és a tanuló ifjúság számára.

Házunk és az új kapubejáró a János-hegyi út felől. A csapadékos téli időjárás miatt 2 köbméternyi murvát terítettünk szét a könnyebb ki- és beállítás érdekében

Október legvégére észlelő-építő hétvégét hirdettünk meg, amelyen sok amatőrtársunk vett részt, vermes reményekkel az észlelésekkel kapcsolatosan – ebből aztán nem sok lett. Pedig a hétvége nagyon jól indult, egy gyönyörű Hold-Jupiter együttállással, október 31-én este. Ekkor még derült volt az ég, együtt figyeltük a látványos párost. Szulovszky András nagyszerű videót készített arról, amint egy távoli repülő is „csatlakozott” az együttálláshoz. Ez lett az első csillagtanyai hétkép www.csillagaszat.hu

Egy szép októberi vasárnap dolgos résztvevői Göncöl Ödön távcsövével (Biriukova Olga, Török Tünde, Mönich László, Zsíros Zoltán, Mizser Attila, Horváth József, Sárközi József, Fejes Zsolt és Szulovszky András)

Csillagtanyánk állandó öre Göncöl Ödön, jogállását tekintve szalmabáb

portálunkon – reméljük, lesz még több! A hétvége építő részét képezte a kertben található, tüzelőnek való faanyag felaprítása. Az estétet jó hangulatú beszélgetéssel, tervezéssel tölthettük.

Sajnos a január 3/4-i Quadrantida-éjszaka sem alakult kedvezően, a borult idő miatt semmilyen észlelést nem tudtunk végezni. Az újholdas hétvégék ezt követően kedvezőtlenül alakultak, de nagy reményekkel néztünk a március végi Messier-maraton elé. Sajnos a koronavírus-járvány miatt életbe lépett a veszélyhelyzet, ezért tervezett programjainkat lemondtuk.

Pedig éppen most szeretnénk volna folytatni az igazi nagy munkákat. Letelepíteni a korábban vásárolt kupolánkat a Csillagtanyára, távcsőtárolót építeni a kertbe, meteorkamerát kihelyezni – és megannyi tervünk van még.

Ami a kertet illeti, legalább ott volt némi fejlődés: örökzöld bokrokat telepítettünk, gyümölcsfákat ültettünk, a kertészkedés

iránt fogékonyak pedig felkészültek a palántázásra – a Csillagtanya egyik célja a közösségi kertészkedés is.

A napközbeni munkák után is maradt energiája Mártha Zoltánnak, aki így örökölte meg az M31-et a Csillagtanyáról

Az elmúlt időszakban a következők támogatták önkéntes munkájukkal vagy tárgyi adományokkal a Csillagtanyát: Bánfalvy Zoltán, Biriukova Olga, Csukovics Balázs, Csukovics Tibor, Fejes Zsolt, Gubicza László, Hercz Iván, Horváth Ferenc, Horváth József, Horváth Tibor, Hölgye Attila, Husztig István, Iрмаi Attila, Jakabfi Tamás, Kercsmarics Ferenc, Keresztes Miklós, Kiss Gabriella, Kocsis Antal, Kocsis Péter, Kuli Zoltán, Martinek Andrea, Mártha Zoltán, Matisz Attila, Molnár Péter, Mönich László, Nagy Attila, Nagy Mélykúti Ákos, Petyerák Jánosné, Piros Mária, Sárközi József, Spindler Zoltán, Szász Mária, Talabér Gergely, Tóth Krisztián, Tóke Gyula, Török Tünde, Sárneckzy Krisztián, Szarka Levente, Szulovszky András, Szulovszky Brigitta, Zsíros Zoltán – és még sokan mások. Ők is a Csillagtanya csillagai!

Ugyancsak köszönettel tartozunk mindazoknak, akik pénzádonyaikkal támogatták a Csillagtanyát. Nevük és az adományok összege megtalálható honlapunkon www.mcse.hu/egyesulet/egyesuleti-hirek/egyesuleti-hirek-2019/mcse-csillagtanya-egyesuleti-eszlelohelyunk. Több mint 900 ezer Ft gyűlt össze; az összeg részben fedezte eddigi kiadásainkat. Pénzádonnyok az MCSE bankszámlájára utalhatók: 62900177-16700448. Köszönjük!

Mizser Attila